

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΠΟΙΚΙΑ

ΕΝ ΑΦΡΙΚΗ.

Μετά την Πορτογαλίαν, Ισπανίαν και Όλλανδιαν εξήπλωσε και η Γαλλία τὰς ἀποικίας της εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὴν παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς. Ἀλλὰ κατ' ὀλίγον αἱ πλείους τῶν ἀποικιῶν τούτων ἀπειράται τὸν ζυγὸν τῆς μητροπόλεως περιήλθον εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ αἱ ὑπολειπούμεναι δὲ ἔτι ἀπ' αὐτὴν κινδυνεύουσι ἕως· νὰ κυριευθῶσι ποτε κατὰ πρώτην περίστασιν ἀρπαγῆς καὶ βίας, τὴν ὁποίαν ἐπιτρέπει ὁ πόλεμος, ἂν δὲ φθάσῃ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν των.

Ἡ πείρα ἀπέδειξεν ὅτι τὸ ἔθνος τοῦτο ἅμα κατορθώσῃ νὰ καταταθῆ εἰς νέον τόπον, ῥιζοῦται βαθίως αὐτότε καὶ αὐξάνει βαθμηδὸν τὰς δυνάμεις του. Οἱ Γάλλοι δὲ τούναντιον, ἂν καὶ ἔπαθον ἀπὸ πολλοὺς συνεχεῖς πολέμους καὶ ὑπερόγκους δαπάνας, δὲν εὐτύχησαν εἰς τὴν Ἀλγερίαν. Ἀλλ' ἐσχάτως καὶ οἱ Ἀγγλοὶ αὐτοὶ ἤρχισαν νὰ ὀπισθοδρομῶσιν εἰς τὸ ἀκρωτήριο τῆς Καλιῆς Ἐλπίδος· τοῦτο δὲ φθίνεται τόσῳ μᾶλλον παράδοξον, ὅσῳ κατεστάθησαν ἐκεῖ πρὸ τεσσαράκοντα ἤδη ἐτῶν. Τὸ κλίμα τῆς χώρας ταύτης ἦτο εὐκρατον καὶ υγιεινόν· διότι κατὰ τὸ 1835 ἀπὸ 3,254 ἀνθρώπων οὐδεὶς ἀπέθανεν ὑπὸ τύρου καθ' ὅλην τὴν πολυπόνον ἐκείνην ἐκστρατείαν, οὔτε ἠναγκάσθη μάλιστα τοῦ λόγου νὰ μακρυνθῆ ἐν ᾧ τῆς Ἀλγερίας ὡς νοσῶδες ἐβλαψεν ἀνεκάλθεν καιρίως τοὺς Γάλλους. Ἐπειτα εἰς μὲν τὸ Εὐέλπι ἀκρωτήριο ὑπῆρχον λαοὶ χριστιανικοὶ καταγόμενοι ἐκ τῆς Εὐρώπης, διάγοντες βίον ποιμενικόν, ἢ σκηνίτην καὶ κατέχοντες ἱκανὴν ἔκτασιν τοῦ τόπου ἐκείνου, ὥστε ἰδύνατο νὰ χρησιμεύωσιν ὡς ὄργανον καὶ ἄλλων κατακτήσεων, ἢ τοῦλάχιστον ἀμύνης· εἰ δὲ τὴν Ἀλγερίαν ἀεζάπαντες οἱ κάτοικοι ἦσαν ἐχθροὶ τοῦ Εὐαγγελίου. Ἔλεος οἱ μὲν Κάρροι μόνις ἀριθμοῦνται ὡς 160,000 ἐκτὸς τῶν Χοττεντότων, οἱ δὲ Ἀραβες καὶ οἱ Καβύλοι λέγονται ὡς 4 ἢ 5 ἑκατομμυρίων, ὥστε εὐκόλως συγκροτοῦσι δύναμιν 500,000 μαχητικῶν στρατιωτῶν, κατεσκευάζουσιν ὄπλα καὶ πυρίτιν, ὅτι δὲ τοῖς λείπει εὐκόλως πορίζονται ἐκ Μαυριτανίας (Μαρόκ) Τύνιδος (Γούνεζι) Μελίτης καὶ Καρτηίας (Γιβραλτάρ). Καὶ οὖν οἱ Ἀγγλοὶ οὐχὶ μόνον ἐξηγγύωσαν τοὺς ὁποίους εἶρον ἡμέρους καὶ εὐαγῶγους κατοίκους, ἀλλὰ τοὺς ἠνάγκασαν μάλιστα καὶ εἰς ἀποστασίαν, προσέτι δὲ καὶ εἰς μετανάστευσιν. Ὡς εἰκοσιπέντε χιλιάδες ἄνθρωποι, ἄνδρες, γυναῖκες, γέροντες καὶ παιδιά θεβρῶμενοι τὴν καταδυναστείαν τῶν Ἀγγλῶν ἀπεχώρησαν τῆς κεντρικῆς Ἀφρικῆς, καὶ ἀδιακόπως ἔτι μᾶλλον μακρύνονται ἐρ' ὅσον καταδιώκονται ἀπὸ τὰ ὄπλα τῶν ἐχθρῶν, οὔτε εἰρήνην ὑπόσχεται, οὔτε ἀμνηστίαν θέλοντες νὰ ἀκούσῃ, φέροντες δὲ μεθ' ἑαυτῶν ἄσπονδον τὸ μῖσος κατὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὀνόματος. Οἱ δὲ Κάρροι, τοὺς ὁποίους σήμερον πολεμεῖ ὁ Ἀγγλος Χάρρυ Σμιθ, μόνις κατὰ τὰ ὑποβλήθηεντα εἰς τὸ βουλευτήριον ἔγγραφα ἔχουσι πέντε ὡς ἑξήλιτάδας ὄπλων,

τὰ ὁποῖα δὲν γνωρίζουσιν οὔτε νὰ ἐπισκευάσωσι· πρὸ τινῶν δὲ ἐτῶν μόνον ἐνόησαν τῶν ἵππων τὴν πολεμικὴν χρῆσιν ἀλλὰ τὸ ἵππικὸν των δὲν ὑπερβαίνει τοὺς διαχιλίους ἵππους. Τοιοῦτοι ἀντίπαλοι γίνονται διὰ τῶν ἐπιδρομῶν ἐπιρόβοι· ὡς κλέπται τρώντι θεωροῦνται ἀπαράμιλλοι κατὰ τὴν τόλμην ἐνταῦτ' αἰ τὴν ἐπιτηδειότητα· ἀλλ' ὡς στρατιωτῶν ἀφανίζονται σχεδὸν ὡς σκιά ἅμα ἰδῶσιν ἐρυθρὰν στολήν· Ὅθεν καθ' ὅλον τὸν πόλεμον τοῦ 1834—35 ἐξέλιπον τεσσαράκοντα τεσσαρες μόνον ἄνθρωποι, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, ὡς μαρτυρεῖ ἀξιωματικὸς τις Ἀγγλος αὐτόπτης ὁ Κ. Ἀλέξανδρος· ἀλλ' ἡ ἀποικία ὑπέφερε πολυδαίεις κακώσεις δηλ. 456 οἰκίαι ἐκάησαν, 11930 διάφορα κτήνη καὶ 6000 ἵπποι ἀνηπάγησαν, ἐκτὸς αἰγῶν καὶ προβάτων κτλ.

Ὅτε κατὰ τὰ μέγα τοῦ 18 αἰῶνος ἡ ἐταιρία τῆς Ὀλλανδικῆς Ἰνδίας ἀπεράτισε τὴν σύστασιν ἐμπορίου εἰς τὸ Εὐέλπι ἀκρωτήριο, δὲν ἐτόκπευε κυρίως νὰ καταστήτῃ ἀποικίαν αὐτότε· διότι ἀξιοὶ ταύτης ἐνομίζοντο οἱ τόποι, ὅπου μεταλλεύονται ἄργυρος καὶ χρυσοὶ καὶ τιμαφεῖς λίθοι, ἢ παράγονται προϊόντα τυγῆθη εἰς τὸ ὑπὸ τὴν διακεκαυμένην ζώνην ἑδάφος, οἷον τὰ ἀρώματα, τὰ ὁποῖα ὅμως εὐρίσκοντα ἄλλοῦ εὐποριστότερα· ἤθελε δὲ μόνον νὰ προπαρασκευάσῃ εἰς τὴν ἄκραν τῆς Ἀφρικῆς τόπον τινὰ ἐπισιτισμοῦ καὶ ναυλοχίον τῶν Ὀλλανδικῶν στόλων ὡς κλειδίον τῆς Ἰνδικῆς θαλάσσης ἀνάλογον μὲ τὸ ἐπίγειον τῆς Καρτηίας (Γιβραλτάρ). Ὅθεν μὲ τρία πλοῖα μόλις φέροντα 250 ἐπιβίτας ἠγκυροβόλησαν ὁ Γὰν Ροεδὲκ εἰς τοὺς αἰγιαλοὺς τοῦ ὄρμου Table-Bay. Ὅ δὲ μικρὸς οὗτος αἰγιαλὸς ἤρκεσεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ, καὶ ποτὲ ἡ ἀποικία δὲν ἔλαβεν ἀνάγκην τῆς μητροπόλεως· ἐμελλεν ὅμως κατὰ τὸ 1795 δηλ. 143 ἔτη μετὰ τὴν σύστασιν τῆς νὰ προσβληθῆ καὶ νὰ πάθῃ.

Κατὰ τοὺς νεωτέρους γεωγράφους καὶ περιηγητὰς ἡ Ἀφρικὴ ἔχουσα σχήμα· ἀνωμάλου πυραμίδος φέρει ἀλλεπάλληλα, ἀλλ' ἀπότομα ὄροπέδια, τῶν ὁποίων τὸ ὑψηλότατον ἀποτελεῖ τὴν λεγομένην κοινὴς μεγάλῃν ἔρημον, τόπον ἄγνωστον καὶ ἀνεξερεύνητον μέχρι τοῦδε κατοικούμενον ὑπὸ πλήθους διαφόρων ἐθνῶν, τὰ ὁποῖα διηρημένα εἰς πατριάς κατασπαράττονται ἀκταπαύστως καὶ ἀπωθοῦνται ἀμοιβαίως πρὸς τὰς ἐσχατίας τῆς εὐρυχώρου ταύτης ἡπείρου. Πόθεν δ' ἄρα γε προήλθεν ἡ λύσσα τῶν τοιούτων πολέμων καὶ ἀλληλοφονιῶν; Μήπως τῶν διεγείρειν ἢ ἀνδραποδοκαπηλεία, ἢ ὁ συγγωρισμὸς τοῦ Μωαμεθανισμοῦ, ὅστις προχώρησεν εἰς τὰ βάθη τῆς Ἀφρικῆς, ὥστε οἱ ἀνταγωνιζόμενοι σήμερον κατὰ τῶν Ἀγγλῶν λαοί, πάντῃ ἄγνωστοι μέχρι τινος, διομᾶζονται συλλήδην Κάρροι παρὰ τὸ ἀρχικὸν Κιαφίρ, τοῦτέστιν ἄπιστοι; Ὅποιαδῆποτε ὑπάρχη ἢ ἀληθὴς αἰτία, μένει ὁμολογούμενον ὅτι αἱ διάφοροι φυλαὶ συναυλούμεναι ὡς κύματα φέρονται εἰς τὰς ἀκτὰς ἀσθενεῖς καὶ ὀλιγαριθμοὶ. Ἐκ τούτων δὲ οἱ Γκαλαὶ λεγόμενοι, οὔτινες ἤδη προσβάλλουσι τῆς Ἀβυσηνίας τὰ ὄρια, ἀνεφάνησαν μόνον περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος. Νεήλυδες ὁμοίως θεωροῦνται καὶ ἄλλοι Αἰθίοπες κατασταθέντες εἰς τὰς Ὀάσεις τῆς μεγάλης ἐρήμου καὶ οἱ κάτοικοι δὲ τῆς